

Oslo kommune Bystyret

[19/02089-2]

Sak 43 Revidert rettsinstruks for Oslo kommune - Byrådssak 298 av 07.11.2019

Sendt til byrådet

Bystyret har behandlet saken i møtet 26.02.2020 sak 43

FORSLAG:

Forslag fremmet i utvalget:

Utvalgsleder Frode Jacobsen på vegne av finansutvalget fremmet følgende endringsforslag:

Rettsinstruksen vedtas med den endring at «finanskomiteen» erstattes med «finansutvalget».

Votering:

Finansutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er bystyrets vedtak:

1.

Det fastsettes følgende revidert *Rettsinstruks for Oslo kommune*:

DEL 1 Juridisk arbeid i kommunen

Punkt 1 Formål og virkeområde

Rettsinstruksens formål er å bidra til at Oslo kommunes brukere og ansatte sikres riktig og effektiv myndighets- og tjenesteutøvelse, at enkeltmenneskers lov- og konvensjonsfestede rettigheter sikres og at kommunens økonomiske og juridiske posisjoner ivaretas best mulig.

Alle ansatte, ombud og andre med kommunale verv som behandler en sak er ansvarlig for å etterleve rettsinstruksens.

Punkt 2 Begrepsforståelse

I denne instruks menes med:

- *Kommunen*: Alle organisatoriske enheter som er en del av rettssubjektet Oslo kommune

- *Virksomhet*: Enhver virksomhet (etat, kommunalt foretak, bydel) som er en del av rettssubjektet Oslo kommune. I denne instruksjonen regnes også den enkelte byrådsavdeling og kollegiale organer som kommunal virksomhet.

Punkt 3 Virksomheters plikt til å foreta juridisk saksutredning

Alle virksomheter plikter å påse at også de juridiske sider ved en sak, herunder avtalerettslige, forvaltningsrettslige, anskaffelses-/statsstøtterettslige og merverdiavgiftsrettslige forhold, er tilstrekkelig utredet før avgjørelse fattes eller kontrakt inngås.

Virksomheten skal ha eller innhente tilstrekkelig kompetanse til å ivareta korrekt saksbehandling og til å ivareta kommunens rettslige posisjon, herunder også privatrettslig posisjon. Virksomhetene skal benytte egen juridisk kompetanse før Kommuneadvokaten bringes inn.

Punkt 4 Advokatbistand i kommunen

Virksomheter som utenfor og i rettssak trenger advokatbistand, har rett og plikt til å benytte Kommuneadvokaten.

Kommuneadvokaten prosederer alle rettssaker der kommunen er part. Når Kommuneadvokaten har et prosessoppdrag for kommunen, skal all kontakt og korrespondanse med motparten i anledning saken avklares med Kommuneadvokaten.

Kommuneadvokaten har prosessfullmakt for kommunen. Prosessfullmakten omfatter også de prosesshandlinger som er nevnt i domstolloven § 193 andre ledd.

Virksomheter kan kun benytte ekstern advokat med Kommuneadvokatens samtykke. Dette gjelder også oppdrag som går ut på å utrede kommunens rettslige posisjon, og som tildeles gjennom engasjerte rådgivere og utføres av deres advokatforbindelser. Dersom det er gitt samtykke til å benytte ekstern advokat, skal oppdraget tildeles i samråd med Kommuneadvokaten.

Byrådet og forretningsutvalget kan selv beslutte å engasjere ekstern advokat uten å innhente Kommuneadvokatens samtykke, og å gi vedkommende advokat prosessfullmakt, herunder fullmakt som nevnt i domstolloven § 193 andre ledd.

Kommuneadvokaten kan i den enkelte rettssak eller for typer av rettssaker samtykke i at virksomheter ved ansatt jurist eller jordskifte kandidat selv prosederer rettssaker der kommunen er representert ved vedkommende virksomhet. All egenprosedyre skal skje i samsvar med eventuelle føringer fra Kommuneadvokaten.

Etter samtykke fra Kommuneadvokaten, kan jurister med advokatbevilling i Barne- og familieetaten opptre som advokat for Oslo kommune når de utfører prosessoppdrag i saker etter lov om barneverntjenester og lov om helse- og omsorgstjenester for Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Advokattittelen kan også benyttes dersom Kommuneadvokaten gir samtykke til at juristene hos Barne- og familieetaten prosederer rettssaker (akuttsaker) for tingretten.

Punkt 5 Plikt og rett til å forelegge saker for Kommuneadvokaten

Virksomheter skal forelegge viktige og/eller prinsipielle rettslige spørsmål for Kommuneadvokaten.

Med mindre annet er avtalt med Kommuneadvokaten eller vedkommende byrådsavdeling, skal i tillegg følgende saker alltid forelegges Kommuneadvokaten:

- a) utformingen av alle kommunale standardkontrakter og standard kontraktsvilkår
- b) avtaler som reiser prinsipielle rettslige spørsmål eller som på viktige punkter fraviker fra vedtatte standardkontrakter eller standard kontraktsvilkår
- c) rettslige spørsmål i forbindelse med større omorganiseringer av kommunal virksomhet
- d) organisering av virksomhet i regi av andre rettssubjekter enn kommunen (aksjeselskap, stiftelser mv.)
- e) utforming av viktige kommunale regler (instrukser, forskrifter, reglementer osv.)
- f) saker som reiser forvaltningsrettslige spørsmål av prinsipiell karakter eller som det av andre grunner er behov for å avklare
- g) viktige utredninger fra interne arbeidsgrupper/komiteer som reiser rettslige spørsmål
- h) pre-notifikasjon og notifikasjon av støttetiltak/endringer til ESA
- i) prosessvarsel (søksmålsvarsel) som sendes virksomheten direkte og der det forventes at det vil komme stevning
- j) forelegg og administrative gebyr i prinsipielle saker som ilegges kommunen
- k) saker som reiser problemstillinger om merverdiavgiftsrett og merverdiavgiftskompensasjonsrett som gjelder store beløp, som reiser prinsipielle problemstillinger og/eller som antas å kunne berøre flere virksomheter

Følgende saker bør normalt forelegges Kommuneadvokaten:

- l) saker for Sivilombudsmannen, Tvisteløsningsnemnda i arbeidsforhold og saker for Diskrimineringsnemnda
- m) saker som gjelder mottak av gaver som har offentlig interesse

Virksomheter kan alltid forelegge andre saker for Kommuneadvokaten.

Foreleggelse for Kommuneadvokaten skal skje i tilstrekkelig god tid før avgjørelse eller kontraktsinngåelse, slik at Kommuneadvokaten kan foreta en forsvarlig vurdering av saken og eventuelle justeringer kan foretas.

Punkt 6 Korrespondanse med og bruk av Kommuneadvokatens uttalelser

Kommuneadvokaten har taushetsplikt, jf. straffeloven § 211.

Virksomheter skal vurdere krav om innsyn i Kommuneadvokatens uttalelser etter offentliglovas regler. Innsynskrav skal forelegges Kommuneadvokaten for uttalelse før det tas beslutning om å gi innsyn.

Punkt 7 Voldgift

Tvisteløsning gjennom voldgift skal ikke avtales på forhånd.

Bruk av voldgift som tvisteløsningsmekanisme i en verserende tvist, må godkjennes av byrådet. Spørsmålet skal på forhånd forelegges Kommuneadvokaten.

DEL 2: Kommuneadvokatens organisering og oppgaver

Punkt 8 Kommuneadvokaten – organisatoriske bestemmelser mv.

Kommuneadvokaten organiseres som en etat, og etaten hører i oppdragssammenheng både under bystyret og byrådet. Etaten rapporterer i administrative spørsmål til byrådet via vedkommende byrådsavdeling, og etaten kan i administrative spørsmål instrueres av bystyret og byrådet. Eventuelle instruksjoner fra bystyret formidles via byrådet.

Etaten ledes av en Kommuneadvokat, som ansettes av byrådet.

Kommuneadvokatens rådgivning og prosedyre utøves på uavhengig faglig grunnlag innenfor rammen av lovgivning og advokatetiske prinsipper.

Punkt 9 Kommuneadvokatens oppgaver

Kommuneadvokatens hovedoppgaver er:

- h) å prosedere alle kommunens rettssaker, med de unntak som følger av denne instruksjonen
- i) gi råd og betenkninger om juridiske og tilgrensende administrative og økonomiske spørsmål dersom man blir bedt om det eller etter eget initiativ

Kommuneadvokaten kan også:

- j) tilby undervisning i juridiske spørsmål overfor virksomheter og på oppdrag fra eksterne
- k) bistå i eksterne forhandlinger og overfor interne komiteer/arbeidsgrupper
- l) innenfor gjeldende lovgivning påta seg rådgivnings- eller prosessoppdrag for selskaper mv. som helt eller for en betydelig del eies av kommunen, eller hvor kommunen deltar (interkommunale selskaper) når det ikke oppstår interessemotsetninger til kommunen
- m) innenfor gjeldende lovgivning påta seg rådgivnings- eller prosessoppdrag for staten og andre kommuner når særlig grunner tilsier det og oppdraget ikke strider mot kommunens interesser
- n) etter anmodning og innenfor gjeldende lovgivning påta seg prosessoppdrag for kommunalt ansatte, ombud, innehavere av andre kommunale verv og for styremedlemmer i kommunaleide aksjeselskaper som er innvalgt etter forslag fra kommunen, når disse i nevnte egenskaper er part i rettssaker. Kommuneadvokaten skal ved avgjørelsen legge vekt på om det er motstrid mellom kommunens og vedkommende persons interesser, om saken er godt prosedabel og om vedkommende bør få advokatstøtte i kommunal regi

Dersom Kommuneadvokaten blir kjent med svikt av betydning i kommunens håndtering av juridiske og tilgrensende administrative og økonomiske spørsmål, skal Kommuneadvokaten på egnet måte gjøre vedkommende virksomhet oppmerksom på dette.

Når særlige grunner tilsier det, kan Kommuneadvokaten innhente råd eller betenkninger fra ekstern advokat, samt sette bort prosessoppdrag til ekstern advokat.

DEL 3 Fullmakt ved rettstvister, erstatningsoppgjør, konfliktrådsbehandling, anmeldelse og forelegg

Punkt 10 Fullmakter

10.1 Fullmakter ved erstatningsoppgjør og rettstvister

Fullmakt til å godkjenne erstatningsoppgjør/inngå forlik, beslutte at det skal fremmes sak for domstolene (herunder forliksrådet) og til å beslutte at rettsavgjørelse som avgjør saken skal ankes, hører under byrådet der kravet er til og med 350G og saken er uten stor prinsipiell betydning.

Byrådet har samme fullmakter i ikke-økonomiske rettstvister uten stor prinsipiell betydning.

Fullmakt til å godkjenne erstatningsoppgjør/inngå forlik, beslutte at det skal fremmes sak for domstolene (herunder forliksrådet) og til å beslutte at rettsavgjørelse som avgjør saken skal ankes hører under finansutvalget i saker om erstatning og økonomiske rettstvister der kravet er over 350 G og/eller erstatningssaker/rettstvister som har stor prinsipiell betydning.

Fullmakt til å fremme motkrav i disse sakene hører underbyrådet med mindre motkravet har stor prinsipiell betydning slik at fullmakten hører under finansutvalget.

Kravet beregnes til verdien det har for den som har fremsatt det når saken forelegges for kompetent organ. Det skal gjøres fradrag for den delen av kravet som er erkjent eller uomtvistet. Flere krav fra en eller flere parter i samme sak legges sammen. Krav og motkrav regnes som separate krav.

10.2 Særlige regler om visse former for anke

Byrådet har fullmakt til å beslutte:

- a) å anke en sak dersom motparten har anket (avledet anke), jf. tvistemålsloven § 29-7
- b) om avgjørelser som ikke avgjør saken skal ankes eller ikke. Avgjørelser som ikke avgjør en sak, kan være oppnevning av sakkyndig, bevisfremleggelse o.l.

10.3 Hastefullmakt

Dersom det kan medføre fare for tap å vente på avgjørelse fra virksomhet som har fullmakt til å treffe beslutning om søksmål eller anke, har den nærmeste underordnede virksomhet fullmakt og plikt til å treffe beslutning på vegne av kommunen. Avgjørelsen fra den underordnede virksomhet skal i så fall så raskt som mulig forelegges den primærkompetente virksomhet, som tar stilling til om saksanlegget eller anken skal opprettholdes.

10.4 Fullmakt til å ta i mot forkynnelser, utpeke stedfortreder

Ordføreren tar i mot forkynnelser av saksanlegg (herunder forliksklage) mot kommunen, jf. domstolloven § 191. Dette gjelder også klager til Husleietvistutvalget, jf. husleietvistforskriften § 5, jf. domstolloven § 191.

Byrådet har fullmakt til å tildele kompetansen til å motta forkynnelse på kommunens vegne til andre enn ordføreren innenfor rammen av domstolsloven § 194.

Byrådet har fullmakt til å utpeke stedfortreder i enkeltsaker eller i bestemte sakstyper, jf. tvisteloven 2-5 andre ledd.

10.5 Fullmakt til å frafalle og ettergi kommunes krav på sakskostnader

~~Byrådet kan, i spesielle tilfeller, frafalle sakskostnader i forbindelse med at søksmål/anke mv. trekkes. Byrådet kan også ettergi sakskostnader kommunen er tilkjent.~~

Byrådet kan fastsette nærmere bestemmelser om når sakskostnader kan frafalles eller ettergis, og hvilke virksomheter som kan gjøre dette.

10.6 Fullmakt til å tilstå billighetserstatning

Byrådet har fullmakt til å tilstå billighetserstatning (erstatning på ikke-rettslig grunnlag ut fra konkret rimelighet).

10.7 Fullmakt til å avgjøre dekning av advokatutgifter til kommunalt ansatte

Byrådet kan avgjøre om kommunen skal dekke utgifter til advokat når det blir tatt ut søksmål mot en tjenestemann for forhold som har tilknytning til tjenesten.

Punkt 11 Fullmakt til å foreslå, samtykke til og eventuelt godkjenne eller forkaste resultat av konfliktrådsbehandling

Finansutvalget:

i saker hvor økonomisk tap overstiger 350 G

Byrådet:

i saker hvor økonomisk tap ikke overstiger 350 G

Ny punkt 10.5 første ledd, vedtatt i byrådssak 1027/23 den 13.4.2023:

"Byrådet kan frafalle sakskostnader i forbindelse med at søksmål/anke mv. trekkes. Byrådet kan også, i spesielle tilfeller, ettergi sakskostnader kommunen er tilkjent."

Merknad fra Anders Matheson Hegna, 24.4.2023

Dersom handling som har forårsaket tap er begått av ansatt i Oslo kommune, eller under utførelsen av oppdrag for kommunen, skal reglene om personalmessige forføyninger nedfelt i retningslinjene for saksbehandlingen i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Oslo kommune følges, selv om samtykke til konfliktrådsbehandling gis.

Punkt 12 Påtalebegjæring og anmeldelse til politiet

Byrådet har fullmakt til å begjære påtale og til å anmelde mistanke om et straffbart forhold til politiet på vegne av kommunen.

Punkt 13 Fullmakt til å vedta forelegg og administrative gebyr

Byrådet har fullmakt til å vedta forelegg og godta administrative overtredelsesgebyr utstedt mot Oslo kommune.

Punkt 14 Fullmakt til å begjære konkurs

Byrådet har fullmakt til å fremsette konkursbegjæring på kommunens vegne.

Punkt 15 Fullmakt til å utsette foreldelsesfrister

Byrådet har fullmakt til å la være å påberope foreldelse og til å gi utsettelse av foreldelsesfrister.

2.

Byrådet får fullmakt til å gi utfyllende bestemmelser, eller vedta mindre vesentlige endringer i rettsinstruksen.

3.

Rettsinstruks for Oslo kommune trer i kraft fra det tidspunktet byrådet bestemmer.

4.

Bystyrets vedtak 10/01 oppheves.

Bystyrets sekretariat, Oslo 27.02.2020

Siv Songedal

Godkjent og ekspedert elektronisk